

БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ НА ПРОФЕСИОНАЛИСТИТЕ
ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ /Б А П З Г/
BULGARIAN ASSOCIATION OF HEALTH PROFESSIONALS
IN NURSING /B A H P N/

Адрес: гр. София – 1680 ул. “Казбек” № 62 тел./ факс 954 97 53; GSM: 0888 430 338

www.nursing-bg.com e-mail: bg.nursing@abv.bg

До Президента на
Република България
г-н Росен Плевнелиев

Уважаеми г-н Президент,

Уважаеми дами и г-да Народни представители,

Уважаеми дами и г-да Министри,

Уважаеми колеги,

Благодаря за поканата да представя позицията на Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи (БАПЗГ) по темата „Здраве и здравеопазване : ключови цели и решения“ на заседанието на Съвета за социално и икономическо развитие и социални политики към Президента на Р България.

Като национално-отговорна организация БАПЗГ следи с голяма загриженост негативните процеси и тенденции в българското здравеопазване. Многократно сме настоявали пред отговорните институции за предприемане на спешни мерки за недопускане и справяне с тежките проблеми, породени от хроничен недостиг на финансови средства, неефективното им използване и несправедливото им разпределение в лечебните заведения. Известни са много проучвания, които доказват това. Съгласно българското здравно законодателство БАПЗГ е изолирана от процесите на планиране и разходване на финансовите ресурси както в национален мащаб, така и по места. БАПЗГ

БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ НА ПРОФЕСИОНАЛИСТИТЕ
ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ /Б А П З Г/
BULGARIAN ASSOCIATION OF HEALTH PROFESSIONALS
IN NURSING /B A H P N/

Адрес: гр. София – 1680 ул. “Казбек” № 62 тел./ факс 954 97 53; GSM: 0888 430 338

www.nursing-bg.com e-mail: bg.nursing@abv.bg

не е страна при разработване и приемане на НРД, което поставя в неизгодна позиция съсловието на професионалистите по здравни грижи да изразява становища и да изисква финансиране на дейностите по здравни грижи в рамките на своите компетенции съгласно Наредба №1 на МЗ от 08.02.2011г.

Аз бих искала да се спра по-подробно на втората точка : От къде произтичат проблемите с качеството на здравната помощ в България и как могат да бъдат разрешени те? Само обема на финансиране на системата ли ги предпоставя? Нашето дълбоко убеждение е, че недалновидната политика и непоследователните управленски решения в последните 20 години доведоха до сериозни проблеми при провеждане на необходимата здравната реформа, в резултат на което се унищожиха работещи структури, безпринципно бяха съкращавани работни места и огромен брой квалифицирани специалисти напуснаха системата. Реалността днес е: Общият брой на медицинските сестри в България е критично нисък – 29802, на средна възраст 48 г., от които 2458 са работещи пенсионерки. Република България се нуждае от още 35000 медицински сестри, за да се достигне минималното клинично съотношение лекари – сестри 1:2. Сега то е 29802 медицински сестри към 32000 лекари. Няма задължително съотношение за брой медицински сестри към брой население: средно в ЕС има 750 медицински сестри на 100 000 души население, а у нас медицинските сестри са 425 на 100 000 За учебната 2011 – 2012 г. от университетите са заявени 400 места за медицински сестри и 155 за акушерки – според капацитета им, определен при акредитация. При такъв прием ще са необходими около 100 г. за да достигнем необходимия минимум. Известно е, че Двадесет и първи век ще бъде векът на здравните грижи, което се обуславя предимно от бързото развитие на диагностичните, терапевтичните и фармацевтични медицински технологии, които допринасят за справянето с нелечими до сега

БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ НА ПРОФЕСИОНАЛИСТИТЕ
ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ /Б А П З Г/
BULGARIAN ASSOCIATION OF HEALTH PROFESSIONALS
IN NURSING /B A H P N/

Адрес: гр. София – 1680 ул. “Казбек” № 62 тел./ факс 954 97 53; GSM: 0888 430 338

www.nursing-bg.com e-mail: bg.nursing@abv.bg

заболявания и състояния, но ги „натрупват” като хронични заболявания и инвалидност. Увеличението на заболяванията, свързани с начина на живот и поведение и нарушаване на традицията младите да се грижат за родителите си /поради миграция и други причини/, води до увеличаване на броя на самотните стари хора;

Потребността от качествени здравни грижи и медицински сестри в целия свят нараства, но в България ситуацията е кризисна.

Новата философия, приета на Световния конгрес на Международния Сестрински Съвет в Тайпе (2005г.) е, че медицинската сестрата не обгрижва лекаря, а болния и е възприета норма – не по-малко от една сестра полага грижи за четирима болни.

Според здравната стратегия на ЕС „Заедно за здраве – стратегически подход на ЕС”, професионалистите по здравни грижи имат изключителна роля за правилното функциониране на цялата здравеопазна система.

Проучванията на Европейския форум на националните сестрински и акушерски асоциации и Световната здравна организация сочат, че от броя и квалификацията на сестрите и акушерките в болниците зависи броят на усложненията, продължителността на лечението и смъртността в болниците.

У нас няма проучвания за потребността от сестри, нито за другите професионалисти по здравни грижи. По най-груби пресмятания, у нас са необходими не по-малко от 60 000 сестри, базирайки се на на болестността, инвалидността, възрастовата структура на населението, необходимостта от промотивни грижи, от грижи за децата в риск, от грижи за децата в детските ясли, в училищата и т.н.

Бяха ликвидирани детските и женски консултации, което породило сериозни проблеми в майчиното и детско здравеопазване.

БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ НА ПРОФЕСИОНАЛИСТИТЕ
ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ /Б А П З Г/
BULGARIAN ASSOCIATION OF HEALTH PROFESSIONALS
IN NURSING /B A H P N/

Адрес: гр. София – 1680 ул. “Казбек” № 62 тел./ факс 954 97 53; GSM: 0888 430 338

www.nursing-bg.com e-mail: bg.nursing@abv.bg

Няма разкрити здравни центрове в общините, в които професионалисти по здравни грижи да работят за профилактика и промоция на социално значими заболявания, за ранно откриване на заболяванията, за наблюдение и грижа за пациенти с хронични състояния.

В лечебните заведения не е регламентирано въвеждането на сестринската документация като сестринско досие, сестринска диагноза на нуждите, протокол (стандарт за грижи и др.).

Поради недостиг на сестри се изпълняват предимно медицинските назначения, а хигиенните грижи, комуникацията с болния и др. са сведени до минимум.

Възнаграждението на професионалистите по здравни грижи не е обвързано с качеството и обема на дейността им. Има сериозни диспропорции в заплащането на лекарския персонал и на специалистите по здравни грижи.

При изработване на НРД не се вземат предвид мненията на професионалистите по здравни грижи. Дейностите по здравни грижи не са описани в алгоритмите на клиничните пътеки и при ОПЛ. Трудът на тези специалисти остава неописан, незабелязан, нестойностен. Дейностите по здравни грижи са изключително важна част от лечението, рехабилитацията, профилактиката и промоцията на здраве. Тяхната нормативна регламентация е от съществено значение за прилагане на качествената грижа.

Има сериозен дефицит на управленски професионализъм и липса на професионален здравен мениджмънт в системата, особено по отношение на здравните грижи. В Изпълнителната власт не участват ръководители по здравни грижи. Ръководството и управленските решения се вземат от лекари или друг персонал, който не познава спецификата на дейностите.

БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ НА ПРОФЕСИОНАЛИСТИТЕ
ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ /Б А П З Г/
BULGARIAN ASSOCIATION OF HEALTH PROFESSIONALS
IN NURSING /B A H P N/

Адрес: гр. София – 1680 ул. “Казбек” № 62 тел./ факс 954 97 53; GSM: 0888 430 338

www.nursing-bg.com e-mail: bg.nursing@abv.bg

Населението има все по-голяма нужда от здравни грижи, а работещите в сектора - на по-справедливо и по-високо възнаграждение.

Получава се дисбаланс в системата, който се поддържа от липсата на ефективен мениджмънт и липса на законодателни промени.

В крайна сметка пациентите са неудовлетворени от здравната ни система, работещите в сферата на здравеопазването също.

Според определение на СЗО :

„Общественото здравеопазване е наука и практика за предотвратяване на болестите, удължаване на живота и укрепване на здравето чрез организираните усилия на цялото общество”. В системата на общественото здраве медицинските сестри, акушерките и останалите професионалисти по здравни грижи са важен и ценен ресурс, който е крайно време да бъде оценен и използван пълноценно, за да доведе до подобряване на общественото здраве.

Документът на ЕС Здраве 2020 обръща особено внимание на възобновената философия за първичните здравни грижи в общността – семейството, групата, колектива. Здравните системи трябва да се ориентират към предоставяне на достъпни, ефективни, интегрирани и „приятелски“ настроени към пациента здравни грижи. В борбата със социално значимите заболявания и неепидемичните хронични състояния се налага нов подход и все по-активно участие на професионалистите по здравни грижи. Необходими са нови умения и компетенции. За постигане на успех при имплементиране на Здраве 2020 в Националната здравна стратегия е необходимо да се предприемат няколко основни стъпки по отношение на професионалистите по здравни грижи, а именно:

1. Образование – подобряване на качеството на програмите и преподавателския състав

БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ НА ПРОФЕСИОНАЛИСТИТЕ
ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ /Б А П З Г/
BULGARIAN ASSOCIATION OF HEALTH PROFESSIONALS
IN NURSING /B A H P N/

Адрес: гр. София – 1680 ул. “Казбек” № 62 тел./ факс 954 97 53; GSM: 0888 430 338

www.nursing-bg.com e-mail: bg.nursing@abv.bg

2. Законодателство и регулация – законово регламентиране на професиите на професионалистите по здравни грижи и отдиференцирането им съобразно тяхната квалификация и изработване на квалификационна рамка за степенуване.
3. Професионална роля и ръководство – те трябва непрекъснато да се обогатяват и развиват, за да се изпълнят очакванията на обществото за по-добри здравни резултати вследствие по-добра професионална реализация. Наложително е в да се създаде Отдел по здравни грижи с ръководител – национална главна медицинска сестра, която съветва Министъра по проблемите на съсловието, така че доверието на обществото да се повишава и да се предприемат нови подходи за запазване на все още съществуващия кадрови потенциал.
4. Планиране и управление на персонала – в условията на икономическа криза и несигурност са необходими сериозни усилия за набиране на информация, за изработване на стратегии за възстановяване и набиране на здравен персонал и за устойчиво развитие на професиите, при спазване на Етичния кодекс за наемане на работна сила на СЗО.
5. Осигуряване на качествени здравни грижи, основани върху научни доказателства. – необходими са усилия за финансиране на научно-изследователската дейност в областта на здравните грижи и изработване на Национални стандарти за здравни грижи.

Възможни решения :

Началната стартова заплата на професионалистите по здравни грижи да не е по-ниска от три минимални работни заплати за страната;

Регламент за финансирането на специализациите и придобиването на квалификационна степен на професионалистите по здравни грижи. Остойностяване на здравните грижи;

БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ НА ПРОФЕСИОНАЛИСТИТЕ
ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ /Б А П З Г/
BULGARIAN ASSOCIATION OF HEALTH PROFESSIONALS
IN NURSING /B A H P N/

Адрес: гр. София – 1680 ул. “Казбек” № 62 тел./ факс 954 97 53; GSM: 0888 430 338

www.nursing-bg.com e-mail: bg.nursing@abv.bg

Единна методика за разпределение на финансовите средства в лечебните заведения;

Целево финансиране от НЗОК на заплащането на медицинските сестри, работещи при ОПЛ;

Създаване на нормативна база за разкриване на Центрове и домове за здравни грижи;

Визия на БАПЗГ за Здраве 2020 :

Достъпна и качествена здравна услуга за всички български граждани.

Възможност за пълноценна професионална реализация на медицинските специалисти.

Удовлетвореност на обществото от устойчива здравна система.

Предлаганите електронни услуги в здравеопазването трябва да бъдат удобни, лесно достъпни, технически опростени, стандартизирани и приемливи от потребителите. Те трябва да подпомагат изпълнението на здравните грижи, а не да изискват допълнителни и ненужни усилия.

Електронните устройства трябва да се целесъобразни, технологични, рентабилни и ефективни, така че да улесняват иновативните политики и международното здравно сътрудничество и конкуренция.

Трябва да се изработят национални стратегии за електронно здравеопазване, да се разпише ясно ролята на всички участници в процеса, финансовата рамка и правилата за запазване на личните данни.

БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ НА ПРОФЕСИОНАЛИСТИТЕ
ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ /Б А П З Г/
BULGARIAN ASSOCIATION OF HEALTH PROFESSIONALS
IN NURSING /B A H P N/

Адрес: гр. София – 1680 ул. “Казбек” № 62 тел./ факс 954 97 53; GSM: 0888 430 338

www.nursing-bg.com e-mail: bg.nursing@abv.bg

Внедряването на електронното здравеопазване може да се осъществи чрез правилно използване на възможностите на Европейските структурни и кохезионни фондове.

БАПЗГ очаква всички отговорни институции да се обединят в усилията си за реализиране на предложенията в програмите на ЕС и СЗО за Здраве 2020. Само така ще бъдат постигнати добри резултати при определяне на ключовите потребности на гражданите и обществото, ще се създадат правилните политики за организиране на здравните услуги и ще се свалят бариерите пред признанието и удовлетвореността както на обществото, така и на медицинските специалисти.

С уважение :

Милка Василева

Председател на БАПЗГ